

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 553/2015-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátkou Mgr. Romanou Paliderovou, Jégého 19, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 601/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 601/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 26. augusta 2015.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že napadnuté konanie začalo na základe návrhu sťažovateľa doručeného okresnému súdu 5. novembra 2013, ktorým sa sťažovateľ domáhal proti odporcovi – Bytovému družstvu so sídlom v [REDACTED], [REDACTED], zrušenia rozhodnutí schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome na [REDACTED]. Sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 26. februára 2014 požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a tiež o nariadenie predbežného opatrenia. Keďže sťažovateľ bol toho názoru, že okresný súd v napadnutom konaní spôsobuje zbytočné priet'ahy a koná neefektívne, podal 14. júla 2014 predsedníčke okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní. Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom stanovisku z 11. augusta 2014 uviedla, že sťažnosť na priet'ahy v konaní považuje za neopodstatnenú, pretože z prehľadu úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva, že okresný súd vo veci koná plynulo, pričom dospel k záveru, že návrh sťažovateľa na začatie konania, ako aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia nespĺňali náležitosti návrhu.

3. Sťažovateľ namieta, že napadnuté konanie nie je ku dňu podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončené a nebolo vydané ani navrhované predbežné opatrenie. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti bližšie uviedol:

„Skutočnosť, že Okresný súd v Trnave od podania návrhu žaloby, zo dňa 03.10.2013 ma vyzval na odstránenie väd podania až po uplynutí takmer 8 mesiacov, pričom nekonal o návrhu na predbežné opatrenie a tak k dnešnému dňu od podania návrhu žaloby... uplynula lehota viacej ako 23 mesiacov, počas ktorej doby boli ukončené všetky práce na obnove sporného bytového domu, vyvoláva u mňa dlhodobý stav právnej neistoty, ktorý napriek využitiu všetkých dostupných prostriedkov nápravy nad'alej pretrváva.

Predmet namietaného konania pritom nie je ani fakticky tak zložitý, aby objektívne podmieňoval dlhšiu dobu na prípravu konania. ...

Nečinnosťou a neefektívnym konaním súdu som utrpel finančnú majetkovú aj nemajetkovú ujmu...

Vzhľadom na odstup od podania návrhu žaloby na súd a primeranej lehoty, v ktorej mal súd o mojom návrhu rozhodnúť, možno celkovú majetkovú ujmu a aj nemajetkovú ujmu stanoviť na sumu 10.000.- EUR. “

4. Sťažovateľ preto navrhol, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a vydal tento nález:

„1. Okresný súd v Trnave v konaní pod sp. zn.: 19C/601/2013-9 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci efektívne a bez zbytočných súdnych prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prerokovanie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000 EUR, ktoré mu je Okresný súd v Trnave povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd v Trnave je povinný zaplatiť advokátovi trovy právneho zastúpenia pred ústavným súdom. “

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, nepripustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 601/2013.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

9. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

10. Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné

právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

11. Podľa svojej ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v danom prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

13. Ústavný súd z príloh sťažnosti a v súčinnosti s okresným súdom zistil, že okresný súd po doručení návrhu 21. januára 2014 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 26. februára 2014 požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a tiež o nariadenie predbežného opatrenia. Okresný súd uznesením z 27. júna 2014 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania, ako aj návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Okresný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov vyzval sťažovateľa na preukázanie jeho osobných a majetkových pomerov a zisťoval, či sťažovateľ poberá sociálne alebo dôchodkové dávky a v akej výške. Sťažovateľ 1. augusta 2014 doručil doplnenie návrhu na začatie konania. Uznesením z 11. decembra 2014 okresný súd rozhodol o nepriznaní oslobodenia sťažovateľovi od súdnych poplatkov. Sťažovateľ podal proti

označenému uzneseniu okresného súdu odvolanie. Z dôvodu sťažovateľom podaného odvolania okresný súd 2. júna 2015 predložil spis Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní. Sťažnosť sťažovateľa namietajúca postup okresného súdu v napadnutom konaní bola ústavnému súdu doručená 31. augusta 2015, resp. podaná na poštovú prepravu 26. augusta 2015.

14. S prihliadnutím na uvedené možno konštatovať, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu okresný súd nemohol podniknúť žiadne kroky na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa v napadnutom konaní, keďže v tom čase už bolo o návrhu sťažovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov rozhodnuté a spis sa už nenachádzal v dispozičnej sfére okresného súdu, keďže 2. júna 2015 bol predložený krajskému súdu na účely rozhodnutia o opravnom prostriedku. Predložením spisu odvolaciemu súdu spolu s opravným prostriedkom sťažovateľa okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa v súvislosti s návrhom sťažovateľa na jeho oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Okresný súd tak v čase podania ústavnej sťažnosti v napadnutom konaní už nemohol porušovať základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Sťažovateľ sa napriek tomu na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou v čase, keď porušenie označeného základného práva na všeobecnom súde, ktorý označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

16. Navyše, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka napadnutého konania od prijatia návrhu sťažovateľa okresným súdom 5. novembra 2013 až po predloženie veci krajskému súdu 2. júna 2015 v kontexte všetkých úkonov, ktoré okresný súd vykonal v súvislosti s procesnými návrhmi sťažovateľa, sama osebe nesignalizuje, že by v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv sťažovateľa. Postup okresného súdu v napadnutom konaní možno hodnotiť nanajvýš ako

ojedinelý priesťah, ktorý nedosahuje intenzitu zbytočných priesťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné priesťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priesťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru), návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

17. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľ v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priesťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto návrhoch sťažovateľa už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2015